

Raadsvoorstel

Datum 3 september 2024

Onderwerp

Verordening Rechtspositie raads- en
commissieleden Oss 2025

Wat adviseert de Raadsgriffie te besluiten?

1. De Verordening Rechtspositie raads- en commissieleden Oss 2025 vast te stellen.
2. De Verordening rechtspositie wethouders raads- en commissieleden 2019 in te trekken.

Wat is de aanleiding voor dit advies?

Naar aanleiding van enkele wijzigingen in het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers heeft de VNG een nieuwe modelverordening rechtspositie raads- en commissieleden gemaakt. Tijd om onze huidige verordening rechtspositie raads- en commissieleden 2019 tegen het licht te houden. De wetgever probeert met de wijzigingen mogelijkheden te creëren om het vak van raadslid zo aantrekkelijk mogelijk te maken/houden. De grondslag voor deze nieuwe modelverordening is het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers. Een deel van het rechtspositiebesluit bevat dwingend recht. Een ander deel laat de raad vrij eigen keuzes te maken. Deze keuzes worden vervolgens in een verordening opgenomen.

Er ligt nu een conceptverordening die besproken is in het fractievoorzittersoverleg. Het al dan niet opnemen van voorstellen in de conceptverordening betekent niet dat alle fracties daar inhoudelijk mee eens zijn. Met amendementen kunnen fracties tijdens de raadsvergadering de verordening op onderdelen aanpassen.

Welk resultaat willen we bereiken?

Een rechtspositieregeling die past bij de gemeenteraad van Oss en die bovendien het vak van raadslid naar de toekomst toe, aantrekkelijk houdt.

Welke argumenten zijn er voor dit advies? (=want)

1.1 Hiermee geven we uitvoering aan het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers.

Vanwege een aantal wijzigingen in het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers en de Regeling rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers passen we de Verordening Rechtspositie raads- en commissieleden aan.

1.2 Het VNG-model van de Verordening rechtspositie raads- en commissieleden vormt de basis voor de verordening

Bij de huidige verordening is de model-verordening van de VNG zoveel mogelijk het uitgangspunt. Hierin zijn een aantal zaken gewijzigd:

- Facultatieve bepaling om politieke ambtsdragers onder bepaalde voorwaarden informatie- en communicatievoorzieningen te kunnen laten overnemen bij aftreden of ontslag; de vorige verordening bood deze mogelijkheid niet, omdat men hierbij problemen verwachtte met de belastingdienst. Dit bleek niet het geval. Daarop besloten veel gemeenten, waaronder de gemeente Oss, aan het einde van de raadsperiode de raadsleden toch de mogelijkheid te bieden hun iPad over te nemen.
- Verduidelijking dat bij het declareren van onkosten geen bewijsstukken nodig zijn als het bij de vergoeding om een forfaitair bedrag gaat;
- Regeling voor de vergoeding van reiskosten voor dienstreizen buiten de gemeente naar aanleiding van een wijziging van de Gemeentewet op dit punt;
- Aanpassing van het bedrag van de maximale toelage voor een lid van een bijzondere raadscommissie met ingang van 1 januari 2024;
- Herstel van een omissie bij de omstandigheden voor het toekennen van een hogere vergoeding voor het bijwonen van de vergaderingen van een raadscommissie;

Uitwerking wijzigingen in de verordening van de gemeente Oss

In de conceptverordening die nu voorligt worden een aantal wijzigingen voorgesteld.

Overname iPad

Opnemen van een bepaling zodat raads- en burgerleden aan het einde van de raadsperiode het hun ter beschikking gestelde device mogen overnemen. Dit is nu ook al de praktijk. We willen het formaliseren in de verordening rechtspositie raads- en commissieleden.

Vergoeding reiskosten op basis van een forfaitair bedrag

Ieder raadslid krijgt een vaste onkostenvergoeding van € 215,51 per maand. Deze onkostenvergoeding is bedoeld voor:

- Representatie
- Vakliteratuur
- Excursies
- Bureaukosten
- Contributies, lidmaatschappen
- Ontvangsten thuis
- Zakelijke giften

Verder krijgen raadsleden nog een vergoeding van bepaalde scholingskosten en de kosten van het lidmaatschap van een beroepsvereniging. Het lidmaatschap van de beroepsvereniging (Nederlandse Vereniging voor Raadsleden) wordt betaald door de gemeente.

Als raadsleden daarnaast nog reis- en verblijfskosten maken kunnen ze deze declareren. Slechts weinig raads- en/ of burgerleden maken in de praktijk gebruik van de mogelijkheid tot declaratie voor reis- en verblijfskosten. U kunt ervoor kiezen de raads- en burgerleden een forfaitair bedrag uit te keren voor de reiskosten binnen de gemeente Oss. Hiermee ontlast u de raads- en burgerleden. Zij krijgen automatisch een vergoeding voor de reiskosten. Het uitkeren van een vaste vergoeding neemt logischerwijs minder administratieve lasten met zich mee dan het declareren van werkelijk gemaakte reis- en parkeerkosten.

We stellen een vergoeding voor op basis van de volgende methodiek:

2 vergaderavonden per week x werkelijke afstand woonhuis- gemeentehuis x 0,23 x 40 weken (recesweken tellen niet mee) = forfaitaire vergoeding

Voordeel van deze regeling

- Raads- en burgerleden hoeven niets te doen om voor een vergoeding in aanmerking te komen

Nadeel deze regeling

- Mogelijk krijgen mensen minder reiskostenvergoeding dan waarop ze wettelijk recht zouden hebben gehad als men de kilometers declareert. Er bestaat een recht op

reiskostenvergoeding voor alle dienstreizen binnen de gemeente die met het raadswerk te maken hebben, niet alleen voor de reis naar het gemeentehuis. Dit nadeel is zeer gering omdat raads- en burgerleden onder de huidige regeling nagenoeg geen gebruik maken van de reiskostenvergoeding.

Vergoeding van een voorziening voor arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden

In 2019 heeft de raad via een amendement gekozen om geen vergoeding van een voorziening voor arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden op te nemen in de Verordening Rechtspositie raads- en commissieleden Oss 2019. De vergoeding voor een voorziening is nu ook niet opgenomen in de concept verordening. Als de raad via een amendement de vergoeding voor een voorziening rondom arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden opneemt in de verordening dan bedragen de kosten jaarlijks naar schatting €55.000,--.

Lidmaatschap bijzondere commissie

Het rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers biedt de mogelijkheid om raadsleden een extra toelage te geven wanneer zij lid zijn van een bijzondere commissie (artikel 3.1.4 Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers). Er is sprake van een bijzondere commissie als deze een bijzondere opdracht heeft die een zware belasting vormt. De commissie moet voor de raadsleden duidelijk meerwerk opleveren naast het reguliere lidmaatschap van de raad.

Voor instellen van deze bijzondere commissies is tijdens de vorige aanpassing van de modelverordening rechtspositie raads- en commissieleden niet gekozen. De fractievoorzitters willen de mogelijkheid nadrukkelijk open houden om een bijzondere commissie in te stellen waarbij men op basis van presentie betaald krijgt. Daarom wordt in de verordening artikel 2 enigszins aangepast. Wanneer de raad een bijzondere commissie instelt is de extra toelage voor het raadslid per bijzondere commissie maximaal 139,90 per maand.

Aanpassen regeling voor burgerleden

De regels voor de vergoeding van burgerleden zijn in het verleden minder ruim geïnterpreteerd dan dat nu op basis van Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers mogelijk is. Op dit moment krijgen burgerleden presentiegeld wanneer zij een commissie bijwonen op een politieke avond in de oordeelsvormende fase. Op politieke avonden waar alleen de beeldvorming een rol heeft (bijvoorbeeld Podiumbijeenkomsten, technisch overleggen en Benen-op-tafelsessies) krijgen burgerleden geen vergoeding. Omdat nu een ruimere uitleg mogelijk is rondom de vergoeding voor burgerleden is het voorstel om de burgerleden een vergoeding te geven voor de aanwezigheid op een politieke avond. Om dit

te realiseren is een aanpassing nodig van Reglement van Orde voor de Raadscommissies 2019. Om een ruimere vergoeding voor burgerleden te kunnen uitvoeren ligt eind 2024 een aangepast Reglement van Orde voor de Raadscommissies ter besluitvorming voor.

2.1 De oude rechtspositieverordening moet worden ingetrokken.

De nieuwe Verordening Rechtspositie raads- en commissieleden Oss 2025 geldt per 1 januari 2025.

Wijzigingen in de verordening	
Artikel 2	Aangepast zodat bij bijzondere commissie betaald wordt op basis van presentie
Artikel 3	Nieuw artikel over Reis- en verblijfskosten raads- en commissieleden voor reizen binnen de gemeente op basis van een forfaitaire vergoeding
Artikel 6	Biedt nu de mogelijkheid het ICT-device aan het eind van de raadsperiode over te nemen
Artikel 9	Biedt nu de mogelijkheid tot betaling uit gemeentelijke middelen op basis van een forfaitaire berekening

Wat zijn tegenargumenten of risico's? (=maar)

1.1 De uitvoering van het rechtspositiebesluit heeft financiële consequenties

De voorgestelde verordening en de aanpassing van de regeling voor burgerleden hebben consequenties voor de begroting. De belangrijkste onderdelen zijn:

- extra kosten voor het reizen binnen de gemeente € 17.500,-
- aanpassen regeling voor burgerleden € 7200,-

In de kadernota is al melding gemaakt van een structureel bedrag van €25.000,- om de aanpassing van de Verordening rechtspositie raads- en commissieleden en de aanpassing van de regeling voor burgerleden te betalen.

Waar moeten we rekening mee houden?

a. Financiën

De extra kosten zijn meegenomen als nieuwe beleid in de begroting 2025. Dit nieuwe beleid kan de raad integraal afwegen bij de vaststelling van de begroting. Wanneer de raad naast de voorgestelde keuzes andere keuzes maakt worden de kosten hiervan indien nodig als autonome ontwikkeling meegenomen in de Management rapportage.

b. Communicatie

De verordening wordt gepubliceerd op de website en in Oss Actueel. Ook wordt gezorgd voor publicatie via Overheid.nl.

c. Uitvoering

Het college is verantwoordelijk voor het verstrekken van de benodigde informatie- en communicatievoorzieningen (iPads) en de betaling van vergoedingen en onkosten.

d. Overlegd met

De concept-verordening is overlegd met de fractievoorzitters en met de personeelsfunctionaris van de gemeente Oss.

Samenvatting (=korte inhoud)

De vorige verordening rechtspositie raads- en commissieleden Oss stamt uit 2019. De rijksoverheid heeft het rechtspositiebesluit politieke ambtsdagers wat gewijzigd. De overheid wil dat de functies van de politieke ambtsdragers aantrekkelijker worden. De raads- en commissieleden krijgen bepaalde kosten vergoed zoals het reizen binnen de gemeente en bijvoorbeeld opleidingskosten. De gemeenteraad stelt nu regels vast over de uitwerking van de rechtspositie voor de raads- en commissieleden van Oss.